

Výchovný program

CENTRUM VOĽNÉHO ČASU
pri ZŠ, Pionierska 33, Čaňa

Vypracovaný na základe zákona 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Forma výchovy a vzdelávania

Denná

Výchovný jazyk

Slovenský

Druh školského zariadenia

Štátne

Dátum prerokovania v pedagogickej rade školy

31.august 2016

Platnosť výchovného programu

1. september 2016 – 30. jún 2017

Zriadovateľ

Obec Čaňa

VYMEDZENIE CIEĽOV A POSLANIA VÝCHOVY

Charakteristika centra voľného času pri ZŠ, Pionierska 33, Čaňa

Centrum voľného času pri Základnej škole, Pionierska 33, Čaňa (ďalej CVČ) bolo zriadené ako nástupnícke školské zariadenie po školskom stredisku záujmovej činnosti (zaradené do siete rozhodnutím MŠ SR zo dňa 1.9.2010) v zmysle dodatku k zriaďovacej listine zo dňa 1.1.2013.

CVČ nadviazalo na dlhoročné skúsenosti z krúžkovej činnosti na našej škole, ponúka tradičné atraktívne aktivity a súťaže pre mládež, rozvíjanie osobnostných a vedomostných kompetencií žiakov a takisto začleňuje do svojho programu i najaktuálnejšie témy a problematiku súčasnej spoločnosti. Centrum voľného času sa každý rok člení na viacero záujmových útvarov, v jednom záujmovom útvare je 10 až 20 detí. Záujmové útvary a aktivity CVČ sú prístupné pre všetkých žiakov školy. Členovia centra majú možnosť pod vedením kvalifikovaných a kreatívnych vedúcich aktívne tráviť svoj voľný čas po vyučovaní, zúčastniť sa rôznych športových i spoločenských aktivít, vybrať si z ponuky záujmových útvarov, relaxovať, zabávať sa. CVČ sa aktívne podieľa na príprave a organizácii školských podujatí, spolupracuje s učiteľmi. Centrum má kvalitné materiálno-technické i priestorové vybavenie, ktoré uspokojí záujmy všetkých členov.

Činnosť i vybavenie CVČ sú zárukou kvalitne stráveného voľného času mládeže pod pedagogickým vedením, ktoré vysoko hodnotia nielen deti a mládež ale i rodičia žiakov školy.

Centrum voľného času pomáha šíriť dobré meno našej školy na verejnosti.

Charakteristika žiakov navštevujúcich CVČ

Centrum zabezpečuje záujmovú výchovnú činnosť pre všetkých žiakov ZŠ, Pionierska 33, Čaňa, teda aj pre žiakov so ŠVVP. Okrem toho je otvorené aj pre deti z iných škôl.

Spolupráca s rodičmi a inými subjektami

rodičia

zber druhotných surovín, materiálne vybavenie strediska, riešenie výchovných problémov žiakov

iné subjekty

Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie – výchovné poradenstvo
Stolno-tenisový klub Junior Čaňa, Basketbalový klub TYDAM Košice, LIBA Academy, FK Čaňa – organizácia športových podujatí
ZUŠ Valaliky, SZUŠ V. Železnáka – organizácia kultúrnych podujatí

Vlastné ciele a poslanie výchovy v centre voľného času

- pozitívna stimulácia vývinu osobnosti,
- rozvoj telesnej zdatnosti / zdravý vývin osobnosti,
- rozvoj pohybových schopností,
- prezentovať pozitívny vzťah k pravidelnej pohybovej činnosti,
- dosiahnutie motorickej gramotnosti,
- poznať a uvedomovať si pozitíva pravidelného aktívneho relaxu,
- podporovať fantáziu a kreativitu pri pohybových aktivitách,
- uplatňovať zásady hygieny a bezpečnosti pri pohybových aktivitách,
- prostredníctvom hudby poznávať národnú kultúru i kultúru iných národov,
- rozvoj sociálnej komunikácie v škole, v rodine, v spoločenských skupinách,
- tolerancia a rešpektovanie odlišných názorov,
- empatia, charitatívna činnosť, prosociálne cítenie,
- prevencia agresie, násilia a šikanovania,
- vytváranie vlastnej hodnotovej identity,
- vytvárať asertívne prostredie pri riešení problémov,
- odmietat' diskrimináciu v akejkoľvek podobe,
- rozvoj kladného vzťahu k životnému prostrediu a jeho estetizácii,
- ochrana života, životného prostredia,
- vytvárať kladný vzťah k vytvoreným hodnotám,
- ochrana vlastného zdravia,
- prevencia a drogy / protidrogové aktivity.

Zameranie CVČ a rozvíjanie kompetencií žiakov

Centrum voľného času je zamerané na rozvíjanie kompetencií žiakov v rámci voľnočasových aktivít. Výchovno-vzdelávacia činnosť vo voľnom čase umožňuje individuálny rozvoj osobnosti dieťaťa. Podporuje vytváranie jeho vzťahu k užitočnému tráveniu voľného času, aktívnemu oddychu, rozvoju svojho talentu a celoživotnému vzdelávaniu. Učí ho úcte k ľudským právam a základným slobodám, k porozumeniu a znášanlivosti, tolerancii, kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu a ako aj iným kultúram a národom.

Kompetencie sa prostredníctvom výchovno-vzdelávacieho procesu rozvíjajú a navzájom prelínajú v jednotlivých tematických výchovných oblastiach. Žiak si ich rozvíja účasťou na záujmovej a oddychovej činnosti. Kľúčové kompetencie predstavujú ideálny plánovaný cieľový výstup dosahovaný systematickým a postupným výchovno-vzdelávacím procesom počas pobytu žiaka v CVČ. Žiak CVČ má osvojené tieto kľúčové kompetencie na úrovni zodpovedajúcej jeho individuálnym osobnostným možnostiam a dĺžke trvania jeho pobytu v CVČ.

Kompetencie, ktoré sú rozvíjané prostredníctvom CVČ:

Vzťah k celoživotnému vzdelávaniu

- rieši nové, neznáme úlohy a situácie

- zúčastňuje sa rôznorodých súťaží
- prejavuje záujem o nové informácie

Komunikačné kompetencie

- zrozumiteľne vyjadruje a obhajuje svoj názor
- vypočuje si opačný názor
- rozvíja si komunikačné schopnosti v oblasti moderných IKT
- prijíma spätnú väzbu

Sociálne kompetencie

- vlastným postupom rieši jednoduché konflikty
- pomenuje svoje potreby
- presadzuje autonómiu a práva svojej osobnosti
- efektívne spolupracuje v skupine
- uvedomuje si potreby ostatných žiakov

Pracovné kompetencie

- prejavuje samostatnosť pri plnení vytýčených úloh
- dokončí prácu
- kultivuje svoju vytrvalosť
- plní si svoje povinnosti
- plánuje a hodnotí svoje činnosti
- prijíma nové informácie a poznatky
- rozvíja svoje manuálne zručnosti

Občianske kompetencie

- uvedomuje si potrebu rešpektovania práv a slobôd iných osôb
- uvedomuje si potrebu prijatia zodpovednosti za svoje správanie
- je otvorený primeranému participovaniu na živote v záujmovom útvare a v CVČ
- prejavuje úctu k rodičom a k starším osobám

Kultúrne kompetencie

- pozná kultúrne pamätihodnosti regiónu
- rozlišuje kultúrne a nekultúrne správanie
- rešpektuje iné kultúry a zvyky
- prijíma kultúrne podnety
- kultivuje svoj talent
- je otvorený spolupráci na kultúrnych podujatiach v záujmovom útvare a v CVČ
- ovláda základy kultúrneho správania

FORMY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

- otvorená komunikácia
- sebapoznávanie, sebahodnotenie
- senzibilizácia, scitlivenie
- pohybové hry
- besedy, diskusie
- rozhovory
- tvorivé dielne
- záujmové krúžky
- psychomotorické cvičenia, kreatívne a estetické pohybové aktivity
- hudobno-dramatické formy
- percepčné činnosti (hudbu vyjadri pohybom), inštrumentálne činnosti
- návštevy a exkurzie
- kontakty s prírodou
- diskotéky
- aktívne využívanie informačných technológií pri výučbe i výchove
- tradičné a netradičné hry
- forma: pravidelná, denná, spontánna

TEMATICKÉ OBLASTI VÝCHOVY

Výchova a vzdelávanie vo voľnom čase sa v CVC realizuje v týchto tematických oblastiach výchovy:

- vzdelávacia
- spoločensko-vedná
- pracovno-technická
- prírodovedno-environmentálna
- esteticko-kultúrna (výtvarná, hudobná, literárno-dramatická)
- telesná a športová

Tematické oblasti výchovy v sebe zároveň obsahujú ďalšie oblasti výchovy najmä: rozumovú, mravnú, ekologickú a zdravotnú výchovu. Výchovno-vzdelávací proces sa realizuje integrovaním viacerých výchovných oblastí v záujmových útvaroch a v športových útvaroch.

Kľúčové kompetencie a osobnosť dieťaťa sa rozvíjajú prostredníctvom nižšie uvedených hlavných (vyšších) výchovno-vzdelávacích cieľov. Ich plnenie sa bude dosahovať aplikovaním nižších, špecializovanejších a konkrétnejších cieľov jednotlivých tematických oblastí výchovy v jednotlivých záujmových a športových útvaroch.

Vzdelávacia oblasť

Cieľové zameranie výchovnej oblasti:

- rozvíjať autonómnosť v plnení vytýčených úloh
- rozvíjať efektívne spôsoby seba vzdelávania
- získavať nové poznatky a informácie

→ získavať vzťah k celoživotnému vzdelávaniu

Spoločensko-vedná oblasť

Cieľové zameranie výchovnej oblasti:

- spolurozhodovať o živote v záujmovom útvar a športovom útvare
- prejavovať úctu k rodičom, starším osobám
- prejavovať ohľaduplnosť k osobám so zdravotným postihnutím
- pochopiť význam dodržiavania ľudských práv a základných slobôd
- posilniť základy hrdosti k národnej a štátnej príslušnosti
- kultivovať kultúrne návyky a vyjadrovanie sa
- vyjadrovať svoj názor
- vedieť vypočúť opačný názor

VÝCHOVNÝ PLÁN

Výchovný plán je realizovaný prostredníctvom aktivít v jednotlivých záujmových útvaroch. Prostredníctvom jednotlivých aktivít sú realizované všetky tematické oblasti výchovy. Každý záujmový útvar pracuje podľa svojho ročného plánu a plní svoje výchovné štandardy a osnovy.

ODDELENIE   záujmový útvar

- využívať všetky dostupné formy komunikácie
- vedieť samostatne a kriticky riešiť jednoduché konflikty

Pracovno-technická oblasť

Cieľové zameranie výchovnej oblasti:

- vedieť si samostatne vytýčiť jednoduché osobné ciele
- rozumieť významu osobnej zodpovednosti za vykonanú prácu
- vedieť spolupracovať so skupinou
- rozvíjať základy manuálnych a technických zručností
- získavať základy zručností potrebných pre praktický život
- získať základné zručnosti v tvorbe jednoduchých projektov

Prírodovedno-environmentálna oblasť

Cieľové zameranie výchovnej oblasti:

- pochopiť základné princípy ochrany životného prostredia
- rozvíjať zručnosti pri jednoduchej činnosti na tvorbe a ochrane životného prostredia

Esteticko-kultúrna oblasť

Cieľové zameranie výchovnej oblasti:

- posilniť úctu ku kultúrnym hodnotám v blízkom okolí
- rozvíjať základy vzťahu k umeniu
- rozvíjať talent a špecifické schopnosti
- rozvíjať základy tvorivých schopností a zručností
- prejavovať pozitívny vzťah k jednoduchej estetickému úprave prostredia
- podieľať sa na príprave kultúrnych podujatí
- objavovať krásu v bežnom živote

Telesná a športová

Cieľové zameranie výchovnej oblasti:

- rozvíjať schopnosť relaxovať pravidelným cvičením a pohybom
- pochopiť škodlivosť fajčenia, alkoholu a iných drog
- pochopiť význam pravidelného pohybu a cvičenia
- pochopiť význam dodržiavania základných zásad zdravej výživy
- poznať základné princípy zdravého životného štýlu
- rozvíjať športový talent a schopnosti